

Giải pháp tăng cường định hướng hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng facebook của sinh viên hệ 9+

Ngày nhận bài: 23/10/2025 | Ngày phản biện: 25/10/2025 | Ngày xuất bản: 25/11/2025

Tác giả: Tạ Thị Mai Hương (Trường Cao đẳng FPT Polytechnic)

Tóm tắt: Trong bối cảnh chuyển đổi số quốc gia, Facebook không chỉ là không gian giao tiếp mà còn là kênh tiếp nhận và lan tỏa thông tin báo chí quan trọng. Việc nghiên cứu hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng này của sinh viên hệ 9+ - nhóm học sinh tốt nghiệp Trung học cơ sở, đang theo học tại các cơ sở giáo dục nghề nghiệp, là lực lượng lao động trẻ đang trưởng thành trong môi trường số có ý nghĩa thiết thực: giúp sinh viên nâng cao năng lực chọn lọc, phân tích và phản biện thông tin, hình thành thói quen sử dụng mạng xã hội có trách nhiệm; đồng thời, giúp các cơ quan báo chí hiểu rõ hơn về nhu cầu, thói quen và xu hướng truyền thông của nhóm công chúng trẻ, từ đó, đổi mới nội dung và phương thức truyền thông số, góp phần xây dựng hệ sinh thái thông tin mạnh trong kỷ nguyên số. Bài viết đồng thời đề xuất một số giải pháp nhằm tăng cường định hướng hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook của sinh viên hệ 9+ hiện nay.

1. Sơ lược về sinh viên hệ 9+ và hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook của nhóm công chúng này

Trong tiến trình chuyển đổi số quốc gia, Mạng xã hội (MXH) trở thành một trong những không gian truyền thông quan trọng, góp phần “hình thành văn hóa số gắn với bảo vệ văn hoá, giá trị đạo đức căn bản của con người và chủ quyền số quốc gia”⁽¹⁾. Facebook, với hơn 86 triệu người dùng tại Việt Nam tính đến tháng 10/2024⁽²⁾, là nền tảng có sức lan tỏa lớn nhất, không chỉ là công cụ giao tiếp cá nhân mà còn là kênh phân phối thông tin báo chí quan trọng. Các cơ quan báo chí hiện nay đều tận dụng Facebook như “cánh tay nối dài” trong chiến lược truyền thông số, góp phần nâng cao khả năng tiếp cận thông tin của công chúng trẻ.

Sinh viên hệ 9+ “là sinh viên học trong mô hình 9+ - mô hình đào tạo song hành học nghề và văn hóa sau khi học sinh tốt nghiệp lớp 9 và có thể tiếp tục liên thông lên bậc cao đẳng, rút ngắn thời gian đào tạo” theo đề án “Giáo dục hướng nghiệp và định hướng phân luồng học sinh trong giáo dục phổ thông giai đoạn 2018-2025”⁽³⁾ và thông tư 07/2019/TT-BLĐTĐBXH⁽⁴⁾, đây là nhóm công chúng trẻ có tần suất sử dụng Facebook cao và phụ thuộc nhiều vào MXH như một nguồn tin chính, nhưng chưa được trang bị đầy đủ kỹ năng truyền thông số, đặc biệt là kỹ năng phân tích và đánh giá thông tin báo chí, trong khi đó, hành vi tiếp nhận thông tin của sinh viên hệ 9+ có ảnh hưởng trực tiếp đến định hướng nghề nghiệp, quá trình học tập và sự hình thành văn hóa số của thế hệ công dân trẻ, điều này đặt ra yêu cầu cần nghiên cứu sâu để định hướng đúng đắn.

Đề tài “Hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook của sinh viên hệ 9+ trên địa bàn Hà Nội”, được triển khai từ tháng 1/2024 đến tháng 1/2025, nhằm nhận diện thực trạng hành vi, đề xuất những giải pháp tăng cường định hướng hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng facebook của sinh viên hệ 9+ trên địa bàn Hà Nội, góp phần nâng cao năng lực tiếp nhận thông tin báo chí của nhóm công chúng trẻ trên nền tảng MXH nói chung, thúc đẩy xây dựng văn hóa số an toàn, nhân văn và bền vững trong thời kỳ chuyển đổi số. Khảo sát được thực hiện với 300 sinh viên hệ 9+ tại 3 cơ sở giáo dục nghề nghiệp: Cao đẳng FPT Polytechnic (145 sinh viên), Cao đẳng Công Thương Việt Nam (62 sinh viên) và Cao đẳng Công nghệ cao Hà Nội (93 sinh viên). Việc lựa chọn mẫu này đảm bảo sự đa dạng về ngành học, môi trường đào tạo và mức độ tiếp cận công nghệ, qua đó phản ánh khách quan tình hình tiếp nhận thông tin của sinh viên hệ 9+ trên địa bàn thành phố.

Bảng hỏi khảo sát của đề tài được xây dựng dựa trên các cơ sở lý luận về hành vi tiếp nhận thông tin và mô hình truyền thông trong môi trường số, gồm hai phần chính: (1) thông tin nhân khẩu học; (2) hệ thống câu hỏi đánh giá hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook của sinh viên hệ 9+. Nội dung khảo sát tập trung vào các nhóm câu hỏi cốt lõi: thời lượng và tần suất sử dụng Facebook để đọc tin báo chí; nguồn thông tin sinh viên thường theo dõi; mức độ chủ động hay thụ động trong tiếp nhận; khả năng phân biệt tin báo chí với tin tức khác; hành vi tương tác (nhấn thích, bình luận, chia sẻ, viết bài); nhận thức về thuật toán gợi ý; kỹ năng kiểm chứng và

phản ứng với thông tin sai lệch. Việc thiết kế hệ thống câu hỏi khảo sát theo hướng toàn diện nhằm đo lường sâu các khía cạnh nhận thức - thái độ - hành vi tiếp nhận thông tin báo chí của sinh viên hệ 9+, qua đó cung cấp dữ liệu nền tảng cho phân tích thực trạng và đề xuất giải pháp trong phần tiếp theo của nghiên cứu.

2. Thực trạng hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng facebook của sinh viên hệ 9+

2.1. Hành vi tích cực trong tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook của sinh viên hệ 9+

Thứ nhất, sinh viên hệ 9+ thể hiện hành vi tiếp nhận thông tin nhanh nhạy, một bộ phận có sự chủ động và hình thành thói quen tiếp nhận thông tin báo chí. Khảo sát tổng thời lượng thời gian trong ngày sinh viên hệ 9+ tiếp nhận thông tin báo chí trên Facebook cho thấy, có 27% sinh viên sử dụng Facebook để tiếp nhận thông tin báo chí từ ít nhất 30 phút đến trên 60 phút. Điều này cho thấy, trong bối cảnh dòng thông tin trên MXH được cập nhật liên tục, sinh viên đã dành thời gian nắm bắt kịp thời các tin tức. Việc tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng này cũng trở thành một thói quen hằng ngày với một bộ phận sinh viên, gắn liền với quá trình học tập, giải trí và giao tiếp trực tuyến. Điều đó thể hiện ở việc sinh viên chủ động theo dõi fanpage chính thức của các tờ báo, với tỷ lệ sinh viên theo dõi các fanpage chính thức của các tờ báo (VnExpress, Tuổi trẻ, ...) tới 141 sinh viên, chiếm 48%; 63 sinh viên theo dõi nhiều trang báo (từ 3 trang trở lên) và 78 sinh viên theo dõi từ 1 đến 3 trang báo.

Mức độ chủ động theo dõi trang báo	Phiếu bình chọn	Tỷ lệ %
Theo dõi nhiều trang báo (từ 3 trang trở lên)	74	25
Theo dõi 1 vài trang báo (dưới 3 trang)	88	29,9
Không quan tâm đến tin tức báo chí trên Facebook	61	20,7
Chỉ đọc tin tức do bạn bè chia sẻ	71	24,4

Bảng: Mức độ chủ động theo dõi (follow) các trang báo chí trên Facebook

Nguồn: Số liệu thống kê của tác giả luận văn năm 2025

Thứ hai, một số sinh viên ngày càng có xu hướng tham gia sâu hơn vào quá trình lan tỏa thông tin. Kết quả khảo sát sinh viên về mức độ tương tác với thông tin báo chí trên nền tảng Facebook cho thấy: hành vi “nhấn ‘Thích’ hoặc các biểu cảm khác” có mức độ phổ biến tương đối cao (“thường xuyên”: 77 sinh viên và “rất thường xuyên”: 61 sinh viên); hành vi “bình luận để bày tỏ ý kiến”, số lượng sinh viên ở mức độ “rất thường xuyên” và “thường xuyên” lần lượt là 22 và 23 người; 27 sinh viên “rất thường xuyên” trong việc “chia sẻ bài viết lên trang cá nhân hoặc nhóm”. Thông qua các hành vi như chia sẻ, bình luận, bày tỏ cảm xúc, sinh viên không chỉ tiếp nhận thụ động mà đã trở thành chủ thể truyền dẫn thông tin báo chí trên nền tảng Facebook nói riêng và MXH nói chung. Mức độ tương tác này giúp họ nhận thức rõ vai trò cá nhân trong dòng chảy thông tin, biết cân nhắc trách nhiệm khi lan truyền nội dung và góp phần hình thành môi trường truyền thông có ý thức, lành mạnh hơn.

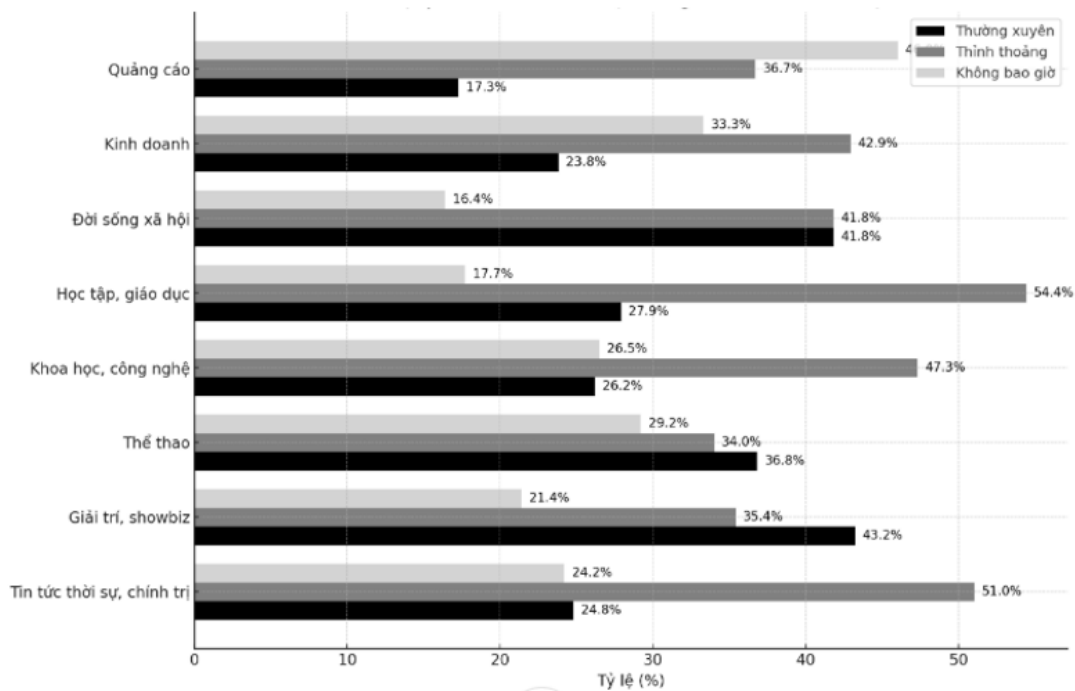
Thứ ba, hành vi tiếp nhận thông tin của sinh viên bước đầu thể hiện xu hướng mở rộng góc nhìn xã hội và phát triển tư duy phản biện. Khi tiếp xúc với các bài viết báo chí trên Facebook cùng những ý kiến bình luận đa chiều, một bộ phận sinh viên không chỉ đọc - hiểu mà còn biết so sánh, đối chiếu, phân tích vấn đề dưới các góc độ khác nhau, thể hiện trong việc tương tác với thông tin báo chí trên Facebook, hành vi “viết bài chia sẻ quan điểm về thông tin báo chí” ở mức độ “rất thường xuyên”, dù số lượng bình chọn khiêm tốn (19 sinh viên, chiếm 6,5%), nhưng cũng cho thấy một số sinh viên đã hình thành khả năng đánh giá thông tin, định hướng và xây dựng quan điểm cá nhân. Đây là biểu hiện rõ ràng của hành vi tiếp nhận tích cực - không chỉ dừng lại ở tiếp thu mà còn có sự phản biện.

Hành động	Rất thường xuyên		Thường xuyên		Trung bình		Thỉnh thoảng		Hiếm khi	
	Kết quả	Tỷ lệ (%)	Kết quả	Tỷ lệ (%)	Kết quả	Tỷ lệ (%)	Kết quả	Tỷ lệ (%)	Kết quả	Tỷ lệ (%)
1. Chỉ đọc, không tương tác	118	40,1	68	23,1	57	19,4	23	7,8	28	9,6
2. Nhấn "Thích" hoặc các biểu cảm khác	61	20,7	77	26,1	53	18	38	12,9	65	22,3
3. Bình luận để bày tỏ ý kiến cá nhân	22	7,5	23	7,8	65	22,1	56	19	128	43,6
4. Chia sẻ bài viết lên trang cá nhân hoặc nhóm	27	9,2	31	10,5	40	13,6	64	21,8	132	44,9
5. Viết bài chia sẻ quan điểm về thông tin đó	19	6,5	16	5,4	43	14,6	48	16,3	168	57,2

Bảng: Mức độ tương tác với thông tin báo chí trên nền tảng Facebook

Nguồn: Số liệu thống kê của tác giả luận văn năm 2025

Thứ tư, hành vi tiếp nhận thông tin báo chí của sinh viên hệ 9+ trên nền tảng Facebook ngày càng gắn bó với đời sống học tập và sự phát triển nhận thức xã hội. Việc tiếp nhận thông tin báo chí trên Facebook với mục đích cho "Học tập, giáo dục": 27,9% sinh viên ở mức độ "thường xuyên" và có tới 54,4% ở mức độ "thỉnh thoảng quan tâm", cho thấy nội dung này tuy không phải là ưu tiên hàng đầu ngoài giờ học chính khóa nhưng vẫn cần thiết với nhóm công chúng này, trong khi mục đích để cập nhật các "tin tức thời sự, chính trị" có tỷ lệ thường xuyên quan tâm là 24,8%, thỉnh thoảng quan tâm là 51%, cho thấy một số sinh viên đã chủ động theo dõi tin tức để phục vụ môn học, tìm hiểu kiến thức nghề nghiệp hoặc cập nhật các vấn đề xã hội thời sự.

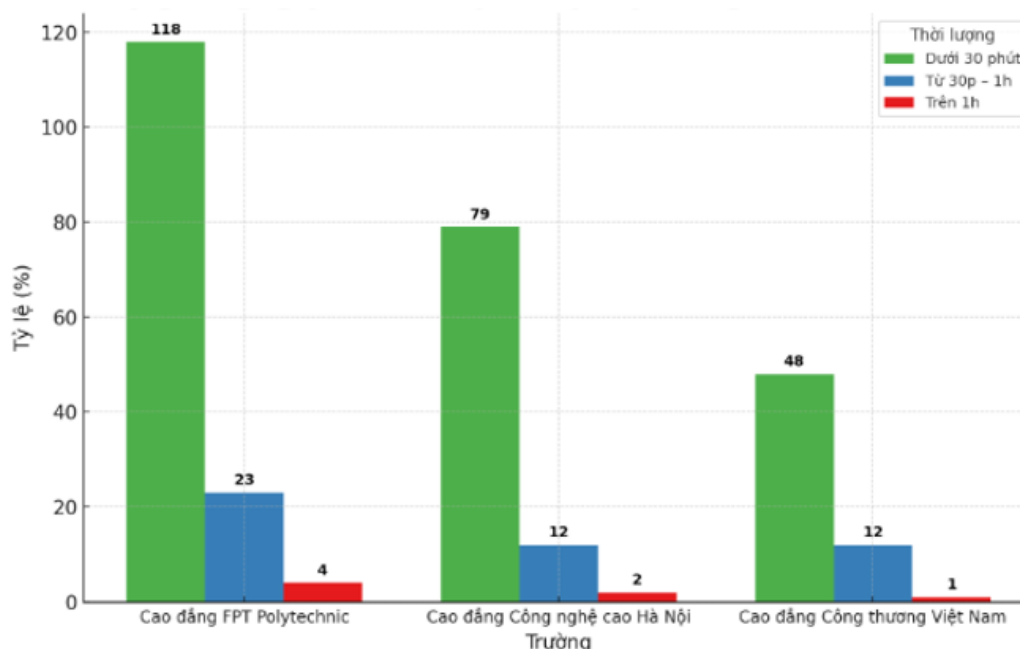
Biểu đồ: Mức độ quan tâm đến các loại thông tin của sinh viên hệ 9+

Nguồn: Số liệu thống kê của tác giả luận văn năm 2025

Hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook của sinh viên hệ 9+ thể hiện rõ đặc trưng của thế hệ trẻ trong kỷ nguyên chuyển đổi số: năng động, kết nối, tương tác cao và có khả năng thích nghi nhanh với môi trường truyền thông mới. Khi được định hướng đúng đắn, những hành vi này sẽ góp phần hình thành văn hóa tiếp nhận thông tin lành mạnh, đồng thời tạo nền tảng để xây dựng văn hóa số gắn với giá trị đạo đức, bản sắc con người và chủ quyền thông tin quốc gia trong thời đại mới.

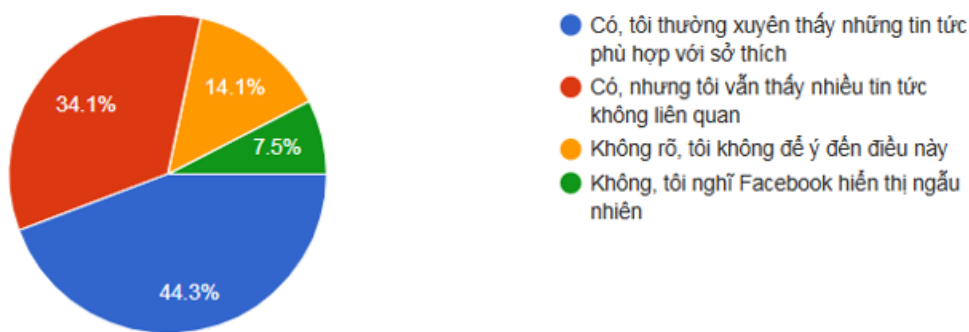
2.2. Những mặt hạn chế trong hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook của sinh viên hệ 9+

Một là, thời gian tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook của sinh viên hệ 9+ còn ngắn, chủ yếu dưới 30 phút mỗi ngày. Câu trả lời ở cả 3 trường tham gia khảo sát về tổng thời lượng thời gian trong ngày sinh viên tiếp nhận thông tin báo chí trên Facebook đều phản ánh rõ nét xu hướng tiếp cận nhanh và ngắn gọn của nhóm đối tượng này: Trường Cao đẳng FPT Polytechnic, phần lớn sinh viên dành dưới 30 phút mỗi lần truy cập để tiếp nhận thông tin báo chí (118/145 sinh viên); Cao đẳng Công nghệ cao Hà Nội và Cao đẳng Công thương Việt Nam lần lượt là: 79/93 và 48/62 sinh viên.

Biểu đồ: Tổng thời lượng thời gian trong ngày sinh viên hệ 9+ các trường tiếp nhận thông tin báo chí trên Facebook. (Nguồn: Số liệu thống kê của tác giả luận văn năm 2025).

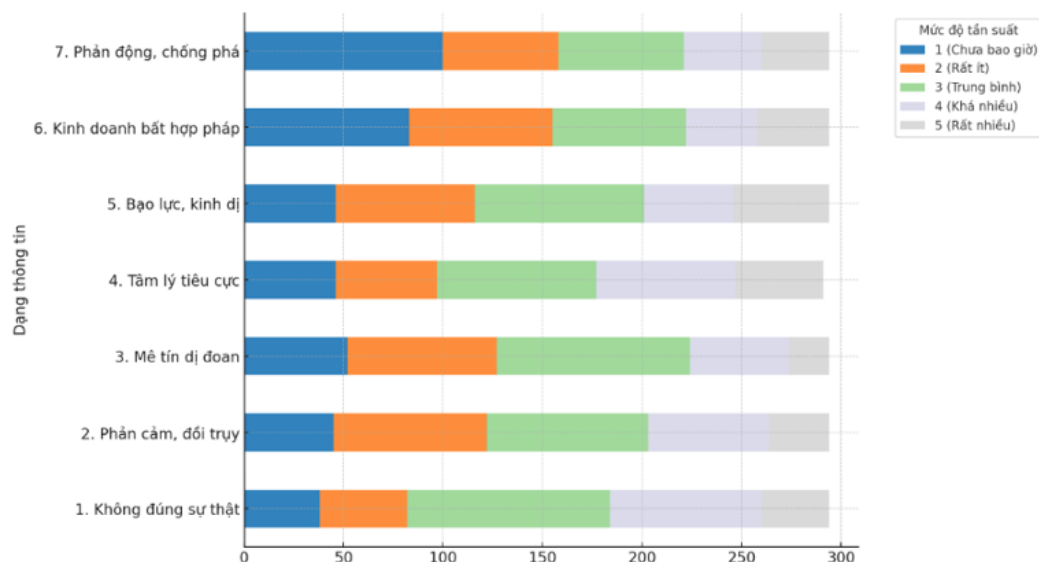
Hai là, hành vi tiếp nhận thông tin của bộ phận sinh viên vẫn mang tính thụ động, phụ thuộc nhiều vào yếu tố ngẫu nhiên trong thuật toán gợi ý nội dung hoặc chia sẻ từ bạn bè. Nhận thức về ảnh hưởng của thuật toán Facebook đến việc tiếp nhận thông tin, vẫn còn 14,1% sinh viên không quan tâm đến tác động của thuật toán trên nền tảng này; 7,5% sinh viên nghĩ rằng các tin tức hiển thị ngẫu nhiên, không có sự tác động của thuật toán gợi ý nội dung. Bên cạnh đó, 20,7% sinh viên nói rằng “không quan tâm đến tin tức báo chí trên Facebook”, 24,4 % “chỉ đọc tin tức do bạn bè chia sẻ”, kết quả được thể hiện trong bảng 2.1 nêu trên. Từ đó cho thấy một bộ phận sinh viên chưa hình thành thói quen chủ động tìm kiếm, theo dõi các fanpage báo chí uy tín hay lựa chọn nguồn tin đáng tin cậy để cập nhật thường xuyên. Điều này khiến cho quá trình tiếp nhận thông tin bị chi phối bởi mạng lưới xã hội cá nhân thay vì định hướng theo nhu cầu thực sự. Khi nội dung báo chí không được theo dõi một cách có chủ đích, việc tiếp cận thông tin trở nên rời rạc, thiếu tính hệ thống và dễ dẫn đến hiểu biết phiến diện về các vấn đề xã hội.

Biểu đồ: Nhận thức về ảnh hưởng của thuật toán Facebook đến việc tiếp nhận thông tin của sinh viên hệ 9+ (Nguồn: Số liệu thống kê của tác giả luận văn năm 2025)

Ba là, mức độ tương tác với thông tin báo chí trên Facebook của sinh viên còn hạn chế. Theo kết quả khảo sát thể hiện ở bảng 2.2 cho thấy: Hành vi phổ biến nhất là "chỉ đọc, không tương tác" với 118 sinh viên lựa chọn, trong khi các hình thức tương tác chủ động như bình luận, chia sẻ hoặc bày tỏ quan điểm cá nhân lại xuất hiện rất ít. Điều này cho thấy sinh viên chưa mạnh dạn tham gia thảo luận công khai, phản biện xã hội hay bộc lộ chính kiến của bản thân. Nguyên nhân có thể do tâm lý e ngại khi phát biểu trên không gian mạng, thiếu tự tin về kiến thức hoặc kỹ năng diễn đạt, khiến quá trình tiếp nhận thông tin vẫn dừng ở mức độ tiêu thụ thụ động thay vì tham gia vào đối thoại báo chí - công chúng.

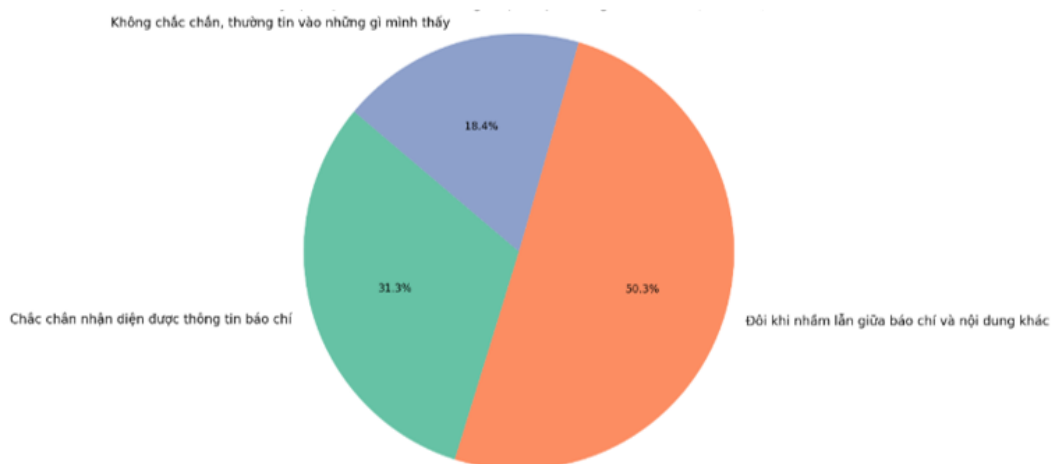
Bốn là, sinh viên hệ 9+ thường xuyên đối mặt với môi trường truyền thông phức tạp, trong đó, các dạng thông tin sai lệch, tiêu cực hay giật gân xuất hiện với mật độ cao. Đáng chú ý, có tới 37,4% sinh viên cho biết thường xuyên bắt gặp thông tin không đúng sự thật, và gần 40% cho rằng các nội dung mang tính tâm lý tiêu cực như than thở, bi quan, chán nản xuất hiện "khá nhiều" hoặc "rất nhiều". Bên cạnh đó, trên 30% sinh viên cho biết họ thường xuyên thấy nội dung bạo lực - kinh dị hoặc kinh doanh bất hợp pháp, phản ánh rõ thực trạng Facebook không chỉ là kênh tiếp nhận thông tin phổ biến mà còn là không gian tiềm ẩn nhiều yếu tố độc hại tác động trực tiếp đến nhận thức và hành vi của người trẻ.

Biểu đồ: Tần suất xuất hiện những dạng thông tin xấu trên Facebook

Nguồn: Số liệu thống kê của tác giả luận văn năm 2025

Trong khi đó, kỹ năng phân biệt giữa thông tin báo chí và các loại nội dung không được kiểm chứng trên Facebook của sinh viên còn hạn chế khi có tới 50,3% sinh viên nhận thấy mình “đôi khi nhầm lẫn giữa báo chí và nội dung khác”; 18,4% sinh viên “không chắc chắn tin tức mình đọc là thông tin báo chí”. Hệ quả là nhiều sinh viên dễ bị cuốn theo dòng thông tin cảm tính, thiếu cơ sở, ảnh hưởng đến nhận thức và niềm tin vào báo chí chính thống.

Biểu đồ: Nhận thức về khả năng nhận diện thông tin báo chí trên facebook của sinh viên hệ 9+

Nguồn: Số liệu thống kê của tác giả luận văn năm 2025

Với những điểm tích cực và hạn chế của hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook của sinh viên hệ 9+ trên địa bàn Hà Nội đã nêu trên, tác giả nhận thấy

có một số yếu tố chi phối, ảnh hưởng tới hành vi này như: (1) tác động của thuật toán Facebook trong việc cá nhân hóa thông tin; (2) môi trường học tập, gia đình và xã hội, đặc biệt là mối quan hệ bạn bè, hội nhóm trên Facebook của sinh viên; (3) mức độ tin tưởng và khả năng nhận diện thông tin báo chí của sinh viên.

3. Giải pháp tăng cường định hướng hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook của sinh viên hệ 9+ trên địa bàn Hà Nội

Dựa trên kết quả khảo sát, có thể nhận thấy sinh viên hệ 9+ đã bước đầu hình thành những hành vi tích cực trong việc tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook, song phần lớn vẫn có xu hướng theo dõi thông tin thụ động, mức độ tương tác còn hạn chế và thiếu kỹ năng chọn lọc, đánh giá thông tin trong một môi trường truyền thông phức tạp. Trước thực tế đó, sinh viên hệ 9+ đã bày tỏ mong muốn được trang bị thêm kỹ năng tiếp nhận và xử lý thông tin báo chí, được định hướng sử dụng MXH một cách khoa học, có trách nhiệm. Từ những kiến nghị và kết quả khảo sát này, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm tăng cường định hướng hành vi tiếp nhận thông tin báo chí của sinh viên hệ 9+ trên nền tảng Facebook, góp phần hình thành thế hệ công dân số có tri thức, bản lĩnh và văn hóa thông tin, cùng chung tay xây dựng kỷ nguyên số vững mạnh của dân tộc Việt Nam.

3.1. Giải pháp từ phía cơ quan báo chí

- Nâng cao năng lực đội ngũ và đổi mới phương pháp sản xuất nội dung báo chí trên Facebook

Một là, cần tổ chức các khóa tập huấn chuyên sâu cho đội ngũ phóng viên, biên tập viên về tâm lý, hành vi truyền thông của sinh viên hệ 9+ trong thời đại số. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: “đối tượng của tờ báo là đại đa số dân chúng”⁽⁵⁾ Chính vì vậy, việc thấu hiểu đặc điểm công chúng là rất quan trọng, giúp đội ngũ làm báo xác định đúng nhu cầu, thời gian và cách thức tiếp cận thông tin của nhóm này.

Hai là, báo chí cần truyền đạt thông tin chính xác, ngắn gọn, trực quan, dễ tương tác. Trong kỷ nguyên video ngắn và dữ liệu hình ảnh, báo chí cần đổi mới theo hướng **đa phương tiện hóa nội dung**, kết hợp giữa văn bản, video ngắn, infographic, podcast và tương tác trực tiếp để phù hợp với môi trường Facebook.

Ba là, các tòa soạn cần phân nhóm sản xuất nội dung theo từng đối tượng độc giả, trong đó có một nhóm riêng phụ trách mảng sinh viên hệ 9+. Đặc điểm của nhóm công chúng này là hướng thực hành và quan tâm đến thông tin nghề nghiệp, việc làm, kỹ năng mềm. Vì vậy, nên xây dựng các chuyên mục định kỳ gắn với nhu cầu của sinh viên. Nội dung nên được thể hiện qua video ngắn, infographic, hoặc bài viết tóm tắt để phù hợp với thời gian tiếp nhận ngắn của nhóm công chúng này.

- Tăng cường hợp tác giữa cơ quan báo chí và nền tảng Facebook trong việc kiểm soát tin giả và đảm bảo an ninh thông tin

Một là, xây dựng mối quan hệ hợp tác song phương giữa các cơ quan báo chí và nền tảng Facebook (Meta) nhằm tăng cường hiệu quả kiểm soát tin giả. Cơ quan báo chí giữ vai trò trung tâm trong xác minh, cung cấp nguồn tin chính thống; trong khi Facebook có công cụ nhận diện, cảnh báo và gắn nhãn nội dung sai lệch. Khi hai bên phối hợp chặt chẽ, có thể hình thành hệ sinh thái thông tin đáng tin cậy, qua đó hỗ trợ sinh viên hệ 9+ nhận biết và tiếp cận thông tin an toàn hơn.

Hai là, tổ chức các chiến dịch truyền thông số về phòng chống tin giả hướng tới sinh viên hệ 9+. Đây là giải pháp mang tính giáo dục và lan tỏa cao, giúp hình thành kỹ năng đọc - hiểu truyền thông cho nhóm công chúng trẻ. Ba bên cần cùng tham gia: báo chí cung cấp nội dung chuẩn xác, nhà trường tổ chức hoạt động truyền thông trong cộng đồng sinh viên, và Facebook hỗ trợ kỹ thuật lan tỏa. Việc phối hợp đa chủ thể này giúp định hướng hành vi tiếp nhận thông tin trên nền tảng MXH nói chung và Facebook nói riêng một cách linh hoạt, hiệu quả và phù hợp với môi trường chuyển đổi số.

3.2. Giải pháp từ phía nhà trường và phụ huynh

Từ phía nhà trường, cần đẩy mạnh giáo dục kỹ năng truyền thông số và tư duy phản biện cho sinh viên hệ 9+.

Một là, tích hợp kỹ năng đọc hiểu và phân tích thông tin truyền thông vào chương trình đào tạo nghề. Đây là nội dung thiết yếu trong thời đại số, giúp sinh viên hình thành năng lực đọc hiểu báo chí, đánh giá nguồn tin, và sử dụng MXH một cách có trách nhiệm.

Hai là, tổ chức các buổi hội thảo, tọa đàm, ngoại khóa về kỹ năng tiếp nhận thông tin. Thông qua các hoạt động này, sinh viên được hướng dẫn cách nhận biết tin giả, cách "làm sạch" dòng thời gian Facebook bằng việc theo dõi các trang báo uy tín như VTV24, Tuổi Trẻ, VietnamNet, VnExpress. Đồng thời, nhà trường cần kết hợp giảng dạy với trải nghiệm thực tế, giúp sinh viên hiểu cơ chế thuật toán hiển thị nội dung để chủ động điều chỉnh hành vi tiếp nhận thông tin thay vì bị cuốn theo.

Ba là, thành lập Câu lạc bộ "Công dân truyền thông" - nơi sinh viên được thực hành kỹ năng tiếp nhận, xử lý và chia sẻ thông tin có trách nhiệm. Đây cũng là không gian thử nghiệm sáng kiến truyền thông do sinh viên tự đề xuất, góp phần hình thành văn hóa số học đường.

Từ phía phụ huynh, cần đóng vai trò đồng hành và định hướng hành vi tiếp nhận thông tin của con em mình. Phụ huynh nên chủ động trao đổi với con về nội dung trên MXH, cùng con kiểm chứng thông tin từ nhiều nguồn, và tham gia các chương trình truyền thông giáo dục dành cho phụ huynh do nhà trường hoặc cơ quan báo chí tổ chức. Khi có sự phối hợp giữa nhà trường, phụ huynh và môi trường số, sinh viên sẽ có "bộ lọc thông tin" vững chắc hơn trước các luồng tin sai lệch.

3.3. Giải pháp từ phía sinh viên hệ 9+

- Nâng cao kỹ năng tiếp nhận thông tin báo chí trên Facebook

Thứ nhất, sinh viên cần hình thành thói quen đọc báo có chọn lọc, ưu tiên những Fanpage chính thức của các tờ báo.

Thứ hai, tham khảo việc sử dụng công cụ xác minh thông tin như Google Fact Check, hoặc các trang kiểm chứng tin giả trong nước như Trung tâm xử lý tin giả do Cục Phát thanh, Truyền hình và Thông tin điện tử thực hiện.

Thứ ba, rèn luyện tư duy phản biện để đánh giá độ tin cậy của nguồn tin, tránh tiếp nhận tin tức một cách thụ động.

- Xây dựng thói quen tiếp nhận thông tin khoa học và cân bằng

Thứ nhất, sinh viên nên phân bổ thời gian hợp lý giữa việc đọc tin tức và giải trí trên nền tảng Facebook.

Thứ hai, chủ động theo dõi các luồng thông tin tích cực, tránh bị ảnh hưởng bởi nội dung giạt gân tiêu cực.

- Xác định nhu cầu tiếp nhận thông tin gắn với định hướng nghề nghiệp và hiểu biết xã hội

Một là, sinh viên cần xác định rõ mục tiêu nghề nghiệp để lựa chọn thông tin báo chí phù hợp, phục vụ định hướng phát triển cá nhân.

Hai là, theo dõi các chuyên mục về thị trường lao động, giáo dục nghề nghiệp để cập nhật xu hướng mới.

Ba là, chủ động tham gia thảo luận, phản biện trong các nhóm nghề nghiệp hoặc diễn đàn học tập, qua đó chuyển từ hành vi tiếp nhận thụ động sang chủ động - một biểu hiện rõ của công dân số tích cực.

Kết luận: Việc định hướng hành vi tiếp nhận thông tin báo chí trên nền tảng Facebook của sinh viên hệ 9+ là yêu cầu cấp thiết trong bối cảnh chuyển đổi số hiện nay. Thông qua các giải pháp đồng bộ từ cơ quan báo chí, nhà trường, phụ huynh và chính sinh viên, có thể từng bước hình thành một thế hệ công chúng trẻ có năng lực truyền thông số, tư duy phản biện và bản lĩnh thông tin vững vàng, góp phần xây dựng xã hội số lành mạnh, chủ động và sáng tạo trong kỷ nguyên số của dân tộc./.

Tài liệu tham khảo

(1) Thủ tướng chính phủ (2020), [Quyết định số 749/QĐ-TTg về](#) phê duyệt chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030.

(2) NapoleonCat (2025), Số lượng người dùng Facebook tại Việt Nam, Nguồn: <https://napoleoncat.com/>

(3) Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2018), Quyết định số 522/QĐ-TTg ngày 14 tháng 5 năm 2028 - Phê duyệt Đề án "Giáo dục hướng nghiệp và định hướng phân luồng học sinh trong giáo dục phổ thông giai đoạn 2018 - 2025".

(4) Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội (2019), Thông tư số 07/2019/TT-BLĐTBXH ngày 7 tháng 3 năm 2019 - Sửa đổi, bổ sung một số điều của Thông tư số 05/2017/TT-BLĐTBXH.

(5) Hồ Chí Minh (2021), Toàn tập, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự Thật, Hà Nội, T.4, tr.188